

RÓŻNE OBLICZA DIALOGU

RÓŻNE OBLCZA DIALOGU

REDAKTORZY

Iwona Dronia, Artur Kijak, Paweł Zakrajewski

SOSNOWIEC 2018

Recenzent

dr hab. Anna Czarnowus

Projekt okładki

Bartłomiej Dudek

Korekta

Digitalpress

Copyright by

Oficyna Wydawnicza „Humanitas”

ul. Kilińskiego 43

41-200 Sosnowiec

tel.: 32 363 12 25

e-mail: wydawnictwo@humanitas.edu.pl

dystrybucja@humanitas.edu.pl

ISBN 978-83-66165-35-9

Spis treści

Przedmowa	7
Maria Wysocka Konsekwencje zmian. Dialog z systemem	9
Iwona Dronia Dialogiczność relacji z nauczycielem akademickim a oczekiwania studentów	23
Mateusz Ostalak Efektywność lekcji kulturowej przy użyciu nowoczesnej technologii i dialogu z uczniami w szkole ponadgimnazjalnej	41
Joanna Chłodzińska Spotkanie dwóch światów – o dialogach z dziećmi z zespołem Aspergera	59
Izabella Ławecka Sposoby rozpoczynania dialogu w sieci w oparciu o trendy panujące wśród internautów	75
Artur Kijak Współczesne teorie fonologiczne w badaniach nad strukturą dźwiękową języka polskiego	87
Izabela Delakowicz-Galowy Dialog z inwestorem, czyli etyczne inwestowanie	115
Adam Pluszczyk Mechanizmy pragmatyczne i środki językowe w humorze: wizerunek i stereotyp mężczyzny w wybranych dowcipach	129
Anna Gryglaszewska Malarz europejski i jego dzieło we współczesnej prozie latynoamerykańskiej	157
Marta Oracz Spór o piękno w Dialogu o odmiennym charakterze malowniczości i piękna Uvedala Price'a	173

Przedmowa

Dialog od zawsze stanowił fundamentalną podstawę komunikacji międzyludzkiej. Nawoływania do „nawiązania dialogu”, tak często obecnie słyszane we wszystkich sferach naszego życia kulturalnego, religijnego czy też politycznego, to tak naprawdę zachęta do rozmowy, której nadrzędnym celem jest otwarcie na drugiego człowieka, promowanie tolerancji i zrozumienia. Niniejsza praca zbiorowa poświęcona jest więc tej prymarnej działalności człowieka. Dialog rozpatrywany jest tutaj z punktu widzenia interdyscyplinarnego i dotyczy takich dziedzin jak edukacja, językoznawstwo, literaturoznawstwo, czy też komunikacja społeczna i biznesowa. To właśnie dialog stanowi centrum odniesienia wszystkich prezentowanych tu artykułów.

Artykuł Marii Wysockiej „Konsekwencje zmian. Dialog z systemem” stanowi wprowadzenie do części pierwszej niniejszej monografii. Autorka używa narzędzia dialogowości, przeprowadzając fikcyjny dialog między interlokutorem głównym a nauczycielami reagującymi na zagadnienia związane z poruszaniem się zarówno nauczycieli, jak i uczniów w systemie nauczania. Dialog w perspektywie tym razem nauczania na poziomie akademickim rozpatrywany jest przez Iwonę Dronię, która w pracy „Dialogiczność relacji z nauczycielem akademickim a oczekiwania studentów” porusza kwestię możliwości nawiązania relacji dialogicznych, partnerskich właśnie pomiędzy kadrą akademicką a studentami. O istotności nawiązania dialogu z uczniami szkół gimnazjalnych pisze w swym artykule „Efektywność lekcji kulturowej przy użyciu nowoczesnej technologii i dialogu z uczniami w szkole ponadgimnazjalnej” Mateusz Ostalak. Autor przedstawia przykładowe scenariusze lekcji opartej na dialogu na tematy dotyczące wiedzy o krajach anglojęzycznych. Ostatnim artykułem związanym z nawiązaniem dialogu w kontekście szkolnym jest praca Joanny Chłędzyńskiej „Spotkanie dwóch światów – o dialogach z dziećmi z zespołem Aspergera”. Przedstawiono tu różne problemy, na które napotyka nauczyciel prowadzący zajęcia z tymi dziećmi.

Artykuł Izabelli Ławeckiej „Sposoby rozpoczynania dialogu w sieci w oparciu o trendy panujące wśród internautów” porusza kwestię inicjowania

dialogu w mediach społecznościowych. Teoretyzuje zjawisko mediów społecznościowych, omawia strukturę postów, a także sytuuje krok inicjujący w świetle istniejących już źródeł teoretycznych.

Kolejna praca z dziedziny językoznawstwa to artykuł Artura Kijaka „Współczesne teorie fonologiczne w badaniach nad strukturą dźwiękową języka polskiego”. To z kolei dialog przedstawiający spór pomiędzy tradycyjnymi teoriami fonologicznymi a ich nowymi interpretacjami. Następną pracą w tym bloku tematycznym jest artykuł Izabelli Delakowicz „Dialog z inwestorem, czyli etyczne inwestowanie”. Autorka przybliży czytelnikowi zagadnienie dialogu z inwestorem. Zawiera potrzebne definicje pojęć i opiera się na strategiach Warrena Buffeta. Moduł językoznawczy zwieńczony jest analizą dialogu w dowcipach. Artykuł Adama Pluszczyka „Mechanizmy pragmatyczne i środki językowe w humorze: wizerunek i stereotyp mężczyzny w wybranych dowcipach” to przedstawienie podziału dowcipów sformułowanych przez Victora Raskina, lecz także innych zjawisk teoretycznych, takich jak presupozycja i implikatura.

Niniejszą monografię zamykają dwa artykuły literaturoznawcze. Pierwszy, autorstwa Anny Gryglaszewskiej „Malarz europejski i jego dzieło we współczesnej prozie latynoamerykańskiej” przedstawia intersemiotyczną perspektywę w interpretacji powieści Carmen Boullosy i Maria Vargasa Llosy. Autorka pisze o dialogu pomiędzy literaturą a sztukami wizualnymi. Wychodzi od pojęcia mimesis i jego konkretnego zastosowania w obu dziedzinach sztuki. Z kolei Marta Oracz w pracy „Spór o piękno w Dialogu o odmiennym charakterze malowniczości i piękna Uvedala Price’a” popularyzuje koncepcję picturesque w jej ujęciu XVIII-wiecznym. Bardzo dobrze wpisuje się w badania historyczno-literackie nad estetyką dawniejszych wieków, które są niezbędne do nowoczesnego spojrzenia na kulturowe wizje natury (obecnie analizowane w duchu ekokrytycznym) oraz architektury (by wspomnieć niestające zainteresowanie tekstami gotyckimi).

Jesteśmy przekonani, iż artykuły zamieszczone w niniejszym tomie okażą się przydatne zarówno dla badaczy, jak również studentów zainteresowanych różnorodnym podejściem do wieloaspektowego zagadnienia jakim jest dialog. To właśnie do niego zachęca nasza publikacja.

Iwona Dronia, Artur Kijak, Paweł Zakrajewski

Maria Wysocka*

KONSEKWENCJE ZMIAN. DIALOG Z SYSTEMEM

Streszczenie

Niniejszy artykuł poświęcony jest konsekwencjom zmian, jakie zaszły w procesie nauczania-uczenia się języka obcego realizowanego obecnie w ramach systemu kształcenia, który wykorzystuje osiągnięcia technologii informacyjno-komunikacyjnych. Zagadnienie przedstawione zostało w formie dialogu z w/w systemem. Opisane zostały problemy związane z osobą ucznia i osobą nauczyciela, a także ich nastawienie do zachodzących zmian. Podkreślono specyfikę dydaktyki szczegółowej tego przedmiotu, a także problematykę autonomii nauczyciela i ucznia. Wyeksponowana została konieczność świadomego nastawienia na rozwój twórczości językowej u uczących się.

Słowa kluczowe

Zmiany w systemie, konsekwencje zmian, dydaktyka języka obcego, postawa nauczyciela, postawa ucznia, twórczość językowa.

I. Zamiast wstępu

Autorka niniejszego tekstu legitymuje się długoletnim doświadczeniem w nauczaniu praktycznej znajomości języka angielskiego na poziomie akademickim, na studiach filologicznych, a także w kształceniu nauczycieli języków obcych. Zmiany, jakie w niezwykle szybkim tempie zachodzą w całym procesie edukacyjnym, u podstaw których leży właśnie wszechwładny „system”, wywierają istotny wpływ, tak pozytywny, jak i negatywny na jakość globalnie rozumianego, odnoszącego się do każdego szkolnego przedmiotu, procesu nauczania-uczenia się. „System” o którym mowa jest ściśle związany z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych w praktyce dydaktycznej. Celem opracowania przedstawionego obecnie czytelnikowi jest krytyczne spojrzenie na jakość procesu nauczania-uczenia się realizowanego

* prof. dr hab., Uniwersytet Śląski w Katowicach